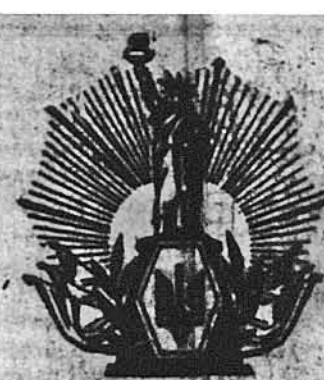

ТРИ ЦЕНТИ в 3х. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НОВИЙ КОД ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ ПЕРЕД ШПИГАМИ

Вашингтон, 8 грудня. — Упродовж останніх 10 років департамент стеїту забезпечив новими способами проти можливого відкриття американського шифрованого письма, при допомозі якого уряд порозумівається зі своїми амбасадорами й іншими дипломатами закордоном. Це виявив дочий секретар стеїту Роберт А. Ловет на пресовій конференції. Водночас Ловет заявив, що документи, які щойно віднайшли а ліди були викрадені з департаменту стеїту перед 10 роками, могли бути помічними для шпигів при відкритті ключа, як читати шифровані депеші.

На переслуханні перед палатою комісії неамериканських діянь зізнався новий свідок, а саме Айзак Дон Левін, редактор журналу Плейн-Ток, що Витакер Чемберс виявив перед ним, що він затримав викрадені американські документи на те, щоб вони не дісталися в руки советських шпигів і на те, щоб він міг торгуватися з представниками шпигів на випадок, коли б його або його родину схопили советські агенти. Комісія переслухала на тайних засіданнях ще двох свідків, які колись були зайняті в департаменті стеїту. Комісія твердить, що вони мали тільки допомогти їм при свідченні, а самі не а за шпигів і агенти. Вони мали посвідчити, що теперішні копії викрадених документів не дісталися в руки советських шпигів, зате попали туди інші копії.

З нагоди свідчення про ролі Чемберса в передержанні документів на мікрофільми в доповіді конгресмен Ніксон, діючий голова комісії неамериканських діянь, погляд, що колиб прийшло до присуду проти Чемберса за кривоприставу, тоді будуть ослаблені докази в процесі проти 12 комуністичних провідників, коли він пічнеться в січні 1949 р. в Нью Йорку.

ДАЛЬШІ ПЕРЕСЛУХАННЯ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — На підставі виявів Витакера Чемберса про шпигунські діяння Алджера Гіса в департаменті стеїту в рр. 1937-38 велика федеральна судейська лава, яка переводить допити в цій справі, переслухала Алджероного брата Доналда, який в тому часі був теж урядовцем в департаменті стеїту. Другим свідком був Дейвід Карпентер, співредактор комуністичного щоденника Дейлі Воркер у Нью Йорку. Переслухано теж якусь жінку, котрої імя прилюдно незване і це раз Витакера Чемберса та Алджера Гіса. Змісту свідчення не оприлюднено.

ДОКОВІ РОБІТНИКИ ВИХОДЯТ НА СТРАЙК НА ЗНАК ПРОТЕСТУ ПРОТИ СЛІДСТВА

Нью Йорк. — Коли окружний прокуратор покликав деяких докових робітників на переслухання, щоб діяти до розв'язки питання, хто замордував одного ракетіра перед кількома роками, двадцять робітників, зайнятих на доках над рікою Гудсоном, покинули працю на знак протесту. Робітники загрозили, що вони завжди покинуть роботу, коли тільки прокуратор саче

Мікрофільма виявляє змагання до порозуміння з нацистами

Нью Йорк, 8 грудня. — Френк Големан і Тед Луїс, вашингтонські кореспонденти щоденника Дейлі Нюз, повідомляють, що викрадені з департаменту стеїту документи, які найдено на мікрофільми на фармі Витакера Чемберса, виявляють амери-

166 ОРГАНІЗАЦІЙ ДОМАГАЮТЬСЯ АКЦІЇ ПРОТИ НАРОДОВЕШІВСТВА

Париж, 9 грудня. — 166 найрізноманітніших світських і церковних організацій з цілого світу, що репрезентують понад 250 мільйонів людей, звернулися вчора до президентів д-ра Герберта Еватта, приходячи, щоби Генеральна Асамблея поробила відповідні заходи для ухвалення конвенції проти народовешівства ще на цій сесії в Парижі.

ПРЕЗИДЕНТ КУБІ В ВАШИНГТОНІ

Вашингтон. — Президент Труман привітав нового президента острова Куби, д-ра Карльоса Пріо Сокарраса, який прибув до столиці на державну візиту.

Н. Й. Таймс про силу і боротьбу У. П. А.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДАРІ РЕБЕТ, ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ПРЕДСТАВНИЦІ НА СВІТОВИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС

Нью Йорк, 9 грудня. Нью Йорк Таймс в сьогоднішньому виданні передає такі інформації про УПА та українську національну боротьбу, що їх подає європейська представниця на Світовий Конгрес Українського Жінотства, п-ні Дарія Ребет. „Сепаратистична Повстання Армія України є сильна, незважаючи на її потребу допомоги від західних тут проти Росії — заявила вчора п-ні Дарія Ребет, робітниця українського підпілля. Під час інтерв'ю, влаштованого Організацією Оборони Чотирьох Свобід України, Інк. п-ні Ребет заявила, що вона була одною з шістьох піснців українського підпілля, які вийшли з України в 1944 році в даремному намаганні шукати допомоги в західних великодержавках. Націоналістичний рух на своїй батьківщині вона описала як сильний, повний молодечих членів та спорадично успішний в саботуванні та деморалізації советських властей. П-ні Ребет, що прийшла до Злучених Держав з Німеччини 11-го листопада, щоби взяти участь в недавньому Світовому Конгресі Українського Жінотства у

ДАНСЬКА АРМІЯ ЗАЛИПИТЬСЯ В НІМЕЧЧИНІ

Копенгага, Данія, 8 грудня. — 3 поінформованих джерел заявляють, що на підставі нового британського компромісу, біля 2,000 данських воїнів залишаться на території Німеччини.

Щирий відгук громадянства на кампанію З.У.А.Д.Комітету

Філадельфія, 9 грудня. З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють про незвичайно щирий відгук американсько-українського загалу на тількищо проголошену тримісячну кампанію Комітету за збірку 300,000 доларів і 15,000 імміграційних завірень на допомого-рятування акцію для українських скитальників. Вже в два дні після проголошення кампанії наспіли такі жертви від українських громад: з Елізабет \$500; з Шінгао — \$206; з Милвил — \$140 а срібними жертвами вчора і сьогодні прийшло около \$2,000. Рівночасно з цим вчора наспіло 65 українських завірень на працю і мешкання від американських фермерів зі стеїту Пенсильванія, 25 завірень надіслав Теодор Сорока з Честер і 14 завірень (в цьому 10 вільних)

ПРОФ. СІМПСОН ВІДВІДАВ У.Н.СОЮЗ І „СВОБОДУ“

В середу після полудня відомий знавець східно-європейських справ, автор багатьох праць на ці теми, м.і. історично-географічного атласу України, професор історії на Саскачеванському університеті, Дж. В. Сімпсон, відвідав головний уряд Українського Народного Союзу та редакцію „Свободи“. Проф. Сімпсон, що приїхав до приміщень УНСОЮЗу і „Свободи“ в товаристві професора Колумбійського університету, Кларенса А. Меннінга, виявив однакове велике знання та зорієнтованість в українських проблемах, як і зацікавлення ними. З окремим признанням він висловлювався про канадійських українців, багато з яких він знає особисто та з якими йому не раз доводилося зустрічатися. Проф. Сімпсон глибоко переконаний і вірить в перемогу української правди та в краще майбутнє українського народу.

КОМІТЕТ О.Д. ВИЗНАВ КОРЕЙСКУ РЕСПУБЛІКУ

Париж, 9 грудня (АП). — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. прийняв вчора резолюцію, на підставі якої визнається Корейська республіка, астановлену в американській зоні після виборів, що відбулися під наглядом окремої комісії О.Д. Резолюцію прийнято більшістю 41 голови проти 6 советських.

Советський Союз зі свого боку вніс резолюцію, якою домагався негайного розв'язання корейської комісії, обвинувачуючи рівночасно Америку, що вона творить в південній Кореї „випадкову базу для свого імперіалізму“. Советську резолюцію відкинуто більшістю 42 голови і в її користь голосували тільки Совети та їх 5 сателіти. Прийнята американсько-австралійсько-китайська резолюція, що визнає Корейську республіку, домагається рівночасно, щоби окупаційні війська евакуювали Корею „скоро, як тільки можливо“.

АМЕРИКА РОЗГЛЯДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ЕКСПОРТУ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Вілгород, Югославія, 9 грудня. — 3 поінформованих кол заявляють, що американські власті тепер добилися розгляду можливості видачі Югославії дозволу на експорт американських цукрових продуктів. Цей характерний дозвіл дозволить тій країні вийти з економічних труднощів, в які вона попала в наслідок політичних суперечок зі советським блоком. Стверджується, що Америка не думає тут про будьякий окремий торговельний договір, ані теж признання Югославії окремих кредитів, вона тільки з більшою уважністю розглядає знову югославські прохання про дозвіл експорту, що їх раніше запоручувано, або взагалі не браво до уваги.

СОВЕТСЬКО-ЧЕСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В МОСКВІ

Москва, 9 грудня. — Прем'єр Сталін прийняв вчора на авдієнції чехословацького прем'єра Запотоцького, що очолює чехословацьку делегацію, що приїхала, з чоботньою до Кремля. У висліді цих відвідин мав би бути підписаний окремий чехословацько-советський договір дружби та взаємної допомоги.

ДЛЯ ОБОРОНИ НОРВЕГІЇ

Осло, Норвегія, 9 грудня. — Оборонний Комітет норвежського парламенту рішив вчора признати ще окремо 2,408,000 доларів на оборонні цілі країни. Під час наради підшувало нагальність скріплення оборонних споруд та дальшої розбудови оборонних сил країни з огляду на напружене міжнародне положення.

явила, що ті українці які сьогодні грають таку визначну роллю в советській делегації до Об'єднаних Націй як, наприклад, заступник міністра закордонних справ Росії, Андрей Виршинський і Яків А. Малік, що заступив Андрея Громика на місці російського представника в Раді Безпеки не є правдивими українцями“.

Ці інформації „Н. Й. Таймс“ подав під великим наголовком буде знищений. П-ні Ребет за-

СОВЕТИ ТВОРИЛИМУТЬ СВІЙ ВЛАСНИЙ „ВЕЛИКИЙ БЕРЛІН“

Берлін, 9 грудня. — Советське військове управління в Берліні розглядає тепер справу прилучення до адміністрації міста цілого ряду дальших передміських околиць, бажаючи в той спосіб надати більшого „авторитету“ створеному недавно „східному управлінню“ та створити „великий Берлін“ в своїй власній зоні. Загально стверджується великий упадок советської і комуністичного престижу взагалі та не тільки в Берліні, але і в цілій Німеччині, в наслідок великої перемоги проти-комуністичних партій у виборах в Берліні попередньої неділі.

СПРАВУ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ ВІДЛОЖЕНО ДО КВІТНЯ

Париж, 9 грудня. — Генеральна Асамблея О.Д. рішила вчора відкласти дальший розгляд справи колоніальних Італійських колоній в Африці до 1-го квітня, коли то Генеральна Асамблея знову збереться в Нью Йорку. Асамблея відкинула пропозицію, щоби цю справу передати спеціально створеному для неї комітетові, залишаючи її дальше на порядку Політичного комітету. З Риму повідомляють, що відношення цієї справи виникло загальною відвіді в Італії, бо там вважається, чим довше буде виставляти П-ни більш вигляди у зв'язку з цими колоніями має Італія.

БРИТАНІЯ ПОДОДУЖУЄТЬСЯ НА МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З АВСТРІЄЮ

Лондон, 9 грудня. — Речник британського міністерства закордонних справ вчора заявив, що британський уряд долучився до американського та французького, відповідаючи прихильно на австрійське прохання в справі нової конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, що мали б продовжувати розмови на тему мирового договору з Австрією. На прохання австрійського уряду не відгукнувся ще тільки Советський Союз і від його відповіді тепер ще залежить, чи розмови взагалі відбудуться.

ГРЕКИ ПОТВЕРДЖУЮТЬ НЕОБХІДНІСТЬ БІЛЬШОЇ АРМІЇ

Атени, 9 грудня. — Американський амбасадор в Греції, Ліві Ф. Гренді, вийшов вчора літаком до Вашингтону, везучи зі собою дальші побажання грецького уряду щодо американської допомоги для грецької армії в боротьбі проти большевизму. Грецький уряд, відповідаючи на останню американську критику, мав би вказувати на необхідність більшої армії. Амбасадор Гренді зузупиниться по дорозі в Парижі та відбуде ще наради з грецьким міністром закордонних справ Пальдарісом.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1978.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською Частинкою):			
Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y.
BRYANT 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення реклами не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Союзовці дадуть приклад

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет проголосив тримісячну кампанію збірки фондів та іммігрантських завірень на мешкання і працю для допомоги і рятунку ще майже 150-тисячної маси українських скитальників в Європі. В проголошеному з цієї нагоди зверненні ЗУАДКомітету до американських українців, в якому стверджується насамперед теперішню ризиковану фазу веденої цим Комітетом рятуково-догомової акції, м. і. говориться, що каса і магазини Комітету вже майже порожні, тоді як допомогі потреби з кожним днем збільшуються. На найближчий час ЗУАДКомітет, щоби могти виконати свої завдання, мусять придбати щонайменше 300,000 доларів та бодай 15,000 завірень про працю і мешкання для нових іммігрантів. Звернення ЗУАДКомітету до американських українців в справі збірки фондів і завірень, кінчається закликком і твердженням: „Хай ніхто не дожидає аж до нього прийде, але хай сам подбає за якнайшвидше виконання цього свого обов'язку. Від вислідів цієї нашої кампанії залежить дослівно життя, або повільна смерть півтора сотні тисяч наших братів і сестер. Або ми врятуємо їх і гідно та славно завершимо це благородне діло, або стягнемо на

себе зневагу історії за його занедбанні”.

Немає сумніву, що цей заклик знайде найширший відгук та найширшу підтримку насамперед серед членства Українського Народного Союзу. Це завжди вже так було, що союзовці були перші в громадській роботі та перші в жертвенності на народні цілі. В цьому й сила та велич Українського Народного Союзу. Великий бо наш Батько-Союз кількистю своїх членів, багатий він своїм майном, але він найбільшій і найбагатший ідеїстично, свідомістю, патріотизмом, трудолюбивістю і жертвенністю своїх членів. Теперішня кампанія ЗУАДКомітету повинна дати на це чергове підтвердження. Сміло можна твердити, що весь тягар нашого американсько-українського громадського життя в усіх його проявах двигать насамперед члени Батька-Союзу. Ми вже досі чули твердження, що около 85% всіх жертв на народні цілі походять від жертвенного загалу союзового членства. Треба сподіватись, що теж в теперішній кампанії ЗУАДКомітету союзовці винесуть та ще більше закріпляють за собою цю славу. Цим разом, як і завжди, вони дадуть приклад усім іншим та перші відгукнуться на заклик ЗУАДКомітету. Відгукнуться негачно та ширим серцем і щедрою рукою.

Улас Самчук.

І величність: єдність

Про єдність було сказано багато... Особливо про нашу українську єдність. Марнуємо слова при кожній нагоді від правдивих часів, коли то наші легендарні посли до легендарних варягів вже мали казати: „Земля наша велика й обильна та нема в ній порядку”.

Вірити тим послам, чи не вірити, але історія наша багата на блискучі приклади нашого безладдя. І коли Московщина почала збирати „руські землі”, то найкраще це збирався тоді, коли збирачима були Іван Грізний, Петро Великий і Сталин... „непомилий”.

Дуже своєрідні постані, але історичні, що, шукають виправдання постані „державства російського” і цих винахідників опричинни, стрілецьких та енкаведеччин залюбки зараховують до лику російських святих.

Причини цього очевидні: тільки драконські заходи, тільки ціною великої кількості власної крові можна було будувати підложжя державності цього простору — єдність. І з другого боку, тільки вона — єдність, давала запоруку справ-

жньої дієвої і ударної сили народу.

Опричинна, енкаведеччина, не є добрі засоби шукання єдності народу й народів. Очевидно то є „також” засоби. До всього такі засоби вимагають місця й обставин, як рівножва, реально в готівці фізичної сили. Суспільства, ж як наше, що творять своєрідну туманність, чи комету, що є розкожене, розкинене і зрівнячоване протягом віків, такими засобами, навіть коли б і хотіло, користати не може. Однак діяти треба. Однак проблема єдності лишається актуальною і рішення її є конечним. Що ж тоді?

Думка гарячково шукає за виходом з положення. І такий вихід розумні люди завжди знаходять. Він є. Він мусить бути. Дуже можливо, що він тут зовсім близько. Шукаймо його і ми його напевно знайдемо.

Бо ж ми українці не жалуюмо слів, щоб самим собі доказати, що „през незгоду, ми пропали, самі себе звозували”. Це журило, очевидно, не тільки гетьмана Мазепу, якому ці

благородні слова належать, а це журило і журить всіх наших людей, що знали істину „гірше ляха свої діти й росинають”. І коли до цього причиною наші Богом забути часи та коли сконфронтуємо нашу дійсність з нашими вимогами до неї, то побачимо, що крик по єдність є єдиним нашим SOS у порожній блукач до мети.

Але слова словами, як тільки починаємо їх аргументувати одразу займаємо позиції „гірше ляха”. Будуємо, пробаємо, партії... Все було б як і бути належить, але люди, що насичують партії негачно стають сіячами розвалу. Минають десятиліття, приходять новий Грушевський і знов записує діла і подвиги розвалу. А в результаті слабші й зневірені заявляють: Ні! Без Сталіна не зробимо нічого. Ні! Без нагач не піде! „Нас треба держати за мурду й бити в мурду” — писав мені один добродій, очевидно не маючи на думці себе самого. Приходять, держати, і буть. Однак це ніякий вихід.

А воно мусило б піти і без Сталіна і без мурди. Огляньмося лише довкола себе і як не побачимо, то намацаємо пальцями, що і без Сталіна і без мурди діються великі чини єдності. Є народи на планеті, що розложили свої володіння по всіх континентах, що поєднують цілі спектри рас і мов і однак не мають у центрі свого діяння нагачки. Чому? Бо нагачка мертвий предмет. Бо крім нагачки є ще аргументи духа й розуму, що творять чини, що чинять волю, що вміють організувати не лише довкілля, а передовсім себе самих, що своє чуття і волю уміють скеровувати в русло логічної доцільності. Від себе, від людини, від кожної душі починається містерія єднання душі, серця і розуму, що творять тисячелітні спільноти народу і народів.

Це каже логіка і зупинка лише за тим, як ту логіку виправдати у нас самих, як пізнати діяння її у людських душах та як із наших власних душ вигнати хаос і безладдя. І коли нам кажуть, що для цього треба вчитись — вчимося. Коли нам кажуть пізнавати історію — то пізнаваймо. Коли нам кажуть розвивати наш інтелект — робімо це. Коли чогось не знаємо — питаймо тих, що знають. Коли не знаємо, як це робити — шукаймо тих, що нам покажуть. Не біймося і не сороміться даремно. Плейбейський сором тут не допоможе. Світ наш, у нас і біла нас дає живі і ямацальні приклади, бачимо людей і народи, бачимо стоси книг ними написаних, бачимо будови ними збудовані, бачимо держави ними засновані й керовані. У таких учителів не сором і повчати. Відімо до них, питаймо їх, заходимо до їх бібліотек, читаймо ними писане. Все то

інших єсудів. Він переконався, що властивий зміст української історії, її історичне завдання було боронитися й боронити тим самим автоматично захід і південь від Московщини, яка не мала в собі ніколи ніяких творчих первнів.

Я зрозумів психічний стан професора і глибоко співчував йому, я зрозумів, чому він ставився так зневажливо до тяжких умов фізичного існування на Соловках, а властиво й не помічав їх. Вони були нічим в порівнянні до творчих мук його духу, його напруженого, гарячкового шукання національної правди.

Він носив в собі великий скарб свого нового пізнання. Але воно набувало справжньої вартості лиш остільки, оскільки робилося загальним майном української спільноти, і через неї цідого культурного світу. Ходило не лише про те, щоб це пізнання мати, а й головне про те, щоб його поширити, переконати інших від-

Труман і „Ню Діл”

Уже всі погодилися з фактом, що демократична адміністрація триватиме ще чотири роки і матиме свого президента в Білому Домі та більшість в конгресі. Виходило б з обрахунків, навіть декого з противників Трумана, що такі не эле сталось, що Трумана вибрано президентом, бо зміна могла б можливо погано відбитись на міжнародному ґрунті.

Теж не надійшло назатал великих змін у внутрішніх справах. Навіть „капіталісти не заповідають „війни з банкірами”, ні навіть дуже драстичних змін в робітничому законодавстві. Проте повинні би наступити різні суспільні реформи, хочби тому, що президент Труман є далі під впливом радикальних елементів з „Нового Розподілу”, як був під їхнім впливом його попередник, Френклін Д. Рузвельт. Та є одне побуювання, яке має глибошу підставу. Воно торкається американської європейської відносини.

Як відомо, речниками цілковитої угодовости супроти Росії були найближчі порадики Рузвельта, які належали до „Ню Діл”, за яким заявився тепер теж і президент Труман.

Весь американський народ знає, що коштує його й цілий світ угодовість і сліпе довіря до всього, що казала чи прибічувала Москва. Тому і не диво, що тепер підносяться голоси, що вже не ля-

каються радикальних, суспільних реформ, які готові ухвалити в Вашингтоні під впливом порадики Трумана, зв'язаних тісно з „Ню Діл”, але зате лякаються новою угодовістю супроти Москви.

У зв'язку з тим нагадують такі вислови Трумана, як „старий добряга Джов”, що має відноситись до Сталіна. Правда, дехто вважає такі вирази „виборчими триками”, що мали перетягнути лівих на бік Трумана. В тому є певна рація. Проте не можна легковажити деяких серйозних потягнень, що були протиставленням руки Сталінові в часі, коли він допускав нових агресивних потягнень. Тому, що так було, а „Ню Діл” зачав знов почувати себе господарем у Білому Домі, можна припускати, що далі будуть сильні натиски на президента Трумана, щоби бути далі поблажливим на те все те, що виходить з Москви, не зважаючи на велику шкоду для американського імені й американських інтересів та терпіння тих країн і народів, що їх Кремль підбиває чи розкладає своєю пропагандою. Але треба надіястись, що викриття советського шпигунства в Вашингтоні таки не дасть змоги невилічними прихильникам Москви з „Ню Діл” дуже натискати на дальшу, поблажливості кремлівському нахабству, що то коштує дуже дорого теж і саму Америку.

жива, скондензована і незаперечна мудрість, що переходила тисячеліттями від голів до голів, від народів до народів. Вона та мудрість творила приклади й традиції, вона наповняла навіть порожні душі потрібним досвідом, вона давала їм силу й пружність духа.

І коли та мудрість побудувала в нашому мозку, коли ми сприймаємо її тепло й горіння, коли вона освітить і оґріє занедбані клітини мозку, коли замерзлий інтелект почне розтавати і розгортається, як цвіт весняний під ударами сонця, тоді, повірте, прийде потрібна ясність і стане тяжке легким і неможливе цілком можливим та реальним.

І буде легко робити політику і будувати силу. Єдність буде не модним словом пропаганди, а невідимим складником цілого діяння. Монумен-тальна й велика, будуюча й формуюча. І буде це потрібним нашим аргументом у відповідь тим, що хочуть нас заперечити.

Бо не все у нас так надто погано. Є у нас і величні світлі сторінки нашого діяння. Є у нас величчя, маєстатична лова — складник, що дає по-

чатки кожного пізнання. Всі ми від Воротки, від Києва, Ню Йорку й Саскачевану, на тому й тамтому боці планети, всі ми чуюмо себе і боліємо тими ж болями. І це вже є багато. Це вже і початкова єдність, що поєднує нас здалека. Але ми повинні здобути й ту вищу, складнішу силу єднання — в дії, в акції, в безпосередній стичності і плянуваннях. Ту єдність ми повинні ще здобути. Самоаналізом. Штурмом. Силою. Перемоогою над самими собою. Тоді напишеться нова сторінка історії, що ствердить нас. Тоді побачить і пізнає нас весь творчий світ.

Шукання доріг у бездоріжжю до ясного і справжнього і почесним завданням кожного творчого розуму. Памятаймо, що через наш розум проходять всі дороги до нашого Риму і чим він буде більше діяти, тим ті дороги будуть простішими й коротшими. Єдність — аргумент великої сили духа. При допомозі його будувались держави і трони. Одні здобували єдність силою, інші розумом. Ми ж розкидані й закріплені можемо вибрати лише той другий спосіб. Розум, воля й почуття — ось формула, що мусить нам допомогти зломити, спротив усіх умов, усіх обставин. Маємо необмежене поле діяння, але царство наше в нас самих. Володарем і монархом того царства є наш дух... Зєдинений, творчий, здійснюваний та злогіваний. І тоді мільйони розпоронених по океанах й континентах порошин, силою концентричного тяжіння, творитимуть одну світову міць. Збаваймо віддани у цілі! Муруймо у лави! Творімо фронт від океану до океану. А над всім її величність — Єдність.

BUY YOUR
EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW

SECURITY

PROTECT YOUR FUTURE

М. Брадович.

ЧУЖИНОЮ

80)

Звичайно по кожній з своїх противомосковських ексцесів Яс-новський зникав з обрію на один-два місяці, щоб відвідати найтемішній і найважчий підвал під „Білим Домом”, у правую Солтєвського острова. Проте, ні голд, ні підвали, ні зправність солтєвських жили-правів не могли ламати духа людини, яка вважала себе за того що звинив перед своєю нацією. Він широко спокотував свій гріх підносячи голс за розп'ятій нарід і в обороні України.

Періоди замислення й праці чергувались у нього з розмовами, де він паляко промовляв, а ми слухали захоплено, ставлячи часом ті чи інші запитання, коли не все було комусь

зрозуміло. Видно було, що все те, що він казав нам, було вислідом глибокого наміслення і впертої праці думки, тим тяжчої до оформлення, що професор не міг мати на засланню ніяких наукових жерел, з яких міг би черпати якісь тези, чи перевірювати свої висновки. Він їх перевірював в деякій мірі на нас, в розмовах з нами на основі того вра-жіння, яке робило на нас сказане ним. Це не були звичайно якісь курся, тим більше, що й склад аудиторії почасті мінявся. Доводилося вертатись до теми самих пекучих питань і можна було переконатися, що професор передумував їх на самоті, поглиблював питання і знаходив пізніше вичерпуючу

відповідь на те, на що нам раніше не міг відповісти на наше цілковите відволелення.

Майже цілковита неможливість втікти з острова мала прайнайми той добрий бік, що сторожа давала нам відносний спокій, а політичними поглядами „злочинців”, оскільки їх не виявлялося цілком отверто влада цікавилась властиво дуже мало. Отже ми мали можливість слухати без перешкод професора, зимою навколо печі під скавуліття снігових чи в мовчаності снігових мас, а літом в моторній прозорості вечірного світла без тіней, десь під мурами чи соснами, щоб було на що опертись сидючи.

Від філософії історії переходив професор до пекучих питань сучасності з обсягу національної ідеології, світогляд ду й психології. В розмовах устійнювалось непорушні тези й засади, що могли бути кож-ному українцеві дороговказом в його житті й чинності. По-

мертвій схолястиці марксистського матеріалізму в його вульгарно-утилітарній московським товмаченні видавалось нам те, що виголошував професор справжнім пророцтвом откровениями принесеним просто з чудодійної криниці національного життя. А разом з тим сказане ним було таким природним і зрозумілим для нас, ніби воно завжди існувало в наших душі і було лише винесено його словами на поверхню нашої свідомости.

Уважне дослідження української історії казав професор, допривало його до переконання, що відносини поміж Україною та Московщиною лишались від віків в засади незмінними, в них не було ніякого органічного розвитку, ніякої обопільності, бо Московщина була завжди державою без нації; відносини між ними залежали від третіх, зовнішніх історичних чинників, татарської орди, Туреччини, Польщі, Швеції, Німеччини, Австрії та

носно його нехитності.

— Брехня, який вірять, казав гірко професор, має більшу силу ніж правда, який не ймуть віри. А яку силу мала брехня московсько-більшевицької пропаганди, підтриманої безмірними грошевиими засобами витиснутими з самих же обдурених, знав він самий краще інших, бо щоб від неї визволитися, мусів дістатися аж до солтєвської в'язниці.

І він напружував всі сили свого могутнього інтелекту, щоб в глибині свого пізнання знайти й найкращий, найбільш переконливий його вислів, щоб витворити, як він казав, магічну формулу, той чудодійний „сезам”, який відкривав би очі кожному українцеві на справжнє ество Москви, робив би його носієм національної правди в цілм світі.

(Дальше буде).

В кожній українській каті повинен знаходитись часопис „Свобода”.

Потяг Свободи і свідомість громадянства

Потяг Свободи, зі своїми цінними документами, які виявляють розвиток американських свобод, на закінчення своєї обідки ще раз зупинився в Нью-Йорку. Це була нечувана досі обідка щодо часу, простору та патріотичного завдання.

Потяг Свободи зробив 36,000 миль дороги, був в степах Нової Англії, на сході, на півдні, на побережжі Тихого океану, на північній та середній заході, долинами рік Місісіпі та Огайо. Протягом перших тринадцяти — з п'ятнадцяти — місяців обідки, потяг відвідало 2,700,000 людей в 280 містах. Приходили війни і в дощі і метелиці і в соняшній день, аби побачити такі документи як нарис Оголошення Незалежності з пера Томаса Джефферсона; Бил Прав; президента Линкольна, нарис Оголошення Звільнення невольників; власноручний лист Вашингтона до жидівської конгрегації в Нью-Йорку, в стейті Роуд Айленд, в якому він висловив переконання, що „на щастя уряд Злучених Держав не визнає нетерпимості“. Є там і примірники Нью-Йоркського Тижневого Журналу, видаваного Джон Пітер Зенгером які довели Зенгера до суду за образу чести та до першого виразного визнання свободи преси в колоніальній Америці та багато інших документів або записів, що виявляють минулу боротьбу в Америці за незалежність та персональні свободи.

В міста, де спливали Потяг Свободи, напливали люди з околиць. Мільйонною відвідувачкою Потягу Свободи була 16-тижнева учениця з гайскула, в Оклахомі, яка зі своїми товаришками їхала 60 миль серед метелиць, аби побачити ту виставку. Найстарішою відвідувачкою була жінка з Мерленд, яка народилася невольницею. Вона казала, що хоче побачити те, що своєї смерті „писання пана Линкольна“.

Пересічно Потяг Свободи стояв в одному місті тільки дванадцять годин. Тому часто могла полести на виставку тільки невеличка частина тих, хто хотів її бачити. Але Потяг Свободи — як багато американців це вже знає — є тільки одною частиною багато ширшої програми — програми поновлення присяги для поліпшення громадянської. Цю програму започаткувала „Фундація Американського Унаслідкування“ — незарібкова, непартийна організація, в якій заступлені групи промисловців, робітників, місцеві та цілокраєві. Ця програма складається з трьох частин: (1) Обідка Потягу Свободи по 48 стейтам; (2) тиждень поновлення присяги для поліпшення громадянської, та (3) цілокраєва кампанія аби нагадати людям, що „Свобода обходиться кожно“.

Події здається вказують на те, що найліпший успіх згада на програма може мати від такого тижня ліпшої громадянської влаштованого до прибуття Потягу Свободи в певну місцевість та від цілокраєвої кампанії.

Виставку в Потязі Свободи відвідало за тринадцять місяців 2,700,000 осіб, а у відзначенні тижня ліпшої громадянської брало участь 40,000,000 чоловіків, жінок, дітей. У влаштуванні таких обходів співпрацювали міські уряди, громадські організації, школи, підприємства, робітничі, братерські, ветеранські та жіночі організації. В такий тиждень влаштувалися віча, збори, дискусії, паради, форум по радіо, на яких обговорювалося, наприклад, яке значення мають для нас американські свободи, які обов'язки накладає на нас приналежність до американського громадянства. Влаштуються сходина членів різних релігійних груп, робітників з працевлаштування, деякі громади влаш-

товують спеціальні програми для різних національних груп, під час яких нові громадяни мають нагоду сказати, що для них значить американська свобода.

В зв'язку з обходинами тижня ліпшої громадянської, мільйони американців — старих і молодих — приймали „Присягу Свободи“ і багато з них дістало брошуру Фундації Американського Унаслідкування — під назвою „Добрий Громадянин“.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Загальна Рада.

Громада про свою газету

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ ПРО „СВОБОДУ“ З НАГОДИ КАМПАНІЇ ЗА ДОДАТКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ.

Антін Маланчук, організатор УНСОУ: У місяці жовтні до нас знову звернулася наша „Свобода“, щоб знову допомогти їй продовжувати ту велику ідейну роботу, яка кожному широкому українцеві лежить на серці. Я не буду писати про вартість і значення свободи преси в колоніальній Америці та багато інших документів або записів, що виявляють минулу боротьбу в Америці за незалежність та персональні свободи.

В міста, де спливали Потяг Свободи, напливали люди з околиць. Мільйонною відвідувачкою Потягу Свободи була 16-тижнева учениця з гайскула, в Оклахомі, яка зі своїми товаришками їхала 60 миль серед метелиць, аби побачити ту виставку. Найстарішою відвідувачкою була жінка з Мерленд, яка народилася невольницею. Вона казала, що хоче побачити те, що своєї смерті „писання пана Линкольна“.

Пересічно Потяг Свободи стояв в одному місті тільки дванадцять годин. Тому часто могла полести на виставку тільки невеличка частина тих, хто хотів її бачити. Але Потяг Свободи — як багато американців це вже знає — є тільки одною частиною багато ширшої програми — програми поновлення присяги для поліпшення громадянської. Цю програму започаткувала „Фундація Американського Унаслідкування“ — незарібкова, непартийна організація, в якій заступлені групи промисловців, робітників, місцеві та цілокраєві. Ця програма складається з трьох частин: (1) Обідка Потягу Свободи по 48 стейтам; (2) тиждень поновлення присяги для поліпшення громадянської, та (3) цілокраєва кампанія аби нагадати людям, що „Свобода обходиться кожно“.

Події здається вказують на те, що найліпший успіх згада на програма може мати від такого тижня ліпшої громадянської влаштованого до прибуття Потягу Свободи в певну місцевість та від цілокраєвої кампанії.

Виставку в Потязі Свободи відвідало за тринадцять місяців 2,700,000 осіб, а у відзначенні тижня ліпшої громадянської брало участь 40,000,000 чоловіків, жінок, дітей. У влаштуванні таких обходів співпрацювали міські уряди, громадські організації, школи, підприємства, робітничі, братерські, ветеранські та жіночі організації. В такий тиждень влаштувалися віча, збори, дискусії, паради, форум по радіо, на яких обговорювалося, наприклад, яке значення мають для нас американські свободи, які обов'язки накладає на нас приналежність до американського громадянства. Влаштуються сходина членів різних релігійних груп, робітників з працевлаштування, деякі громади влаш-

товують спеціальні програми для різних національних груп, під час яких нові громадяни мають нагоду сказати, що для них значить американська свобода.

В зв'язку з обходинами тижня ліпшої громадянської, мільйони американців — старих і молодих — приймали „Присягу Свободи“ і багато з них дістало брошуру Фундації Американського Унаслідкування — під назвою „Добрий Громадянин“.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

Довга обідка червоно-білого Потягу Свободи має скінчитися після повторного приїзду до Нью-Йорку. Цей приїзд робиться на домагання родичів та виховників, які просили, аби дати шкільній молоді нагоду відвідати виставку в Потязі Свободи. Він буде перебувати в районі Нью-Йорку, а також в Йонкерс, Нью-Рошел та в Вайт Плейнс.

М. Дурдел.

МАРА КОМУНІЗМУ

(ОСНОВНИК І РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ У.Щ.ВІСТЕЙ ПРО КОМУНІЗМ).

Диктатура сама себе поживає.

Ідея диктатури, це дух старої Азії. Вищий ступінь організації суспільства, опертий на засади більшовицького народу, розвинувся в Європі і Америці. Етика гуманізму, що є рівночасно етикою християнською, опирається на засади відношення людини до людини як до собі рівного з такими самими бажаннями, стремліннями, правами і обов'язками.

Етика диктатури — це заперечення попередньої, це етика дика, звіряча. Не диво, що вона поживає не тільки другіх але і себе саму.

Сильніша тварина поживає слабшу. В диктаторському апараті неустійчиві „ухили“, неустійчиві чистки, яких жертвою падають найближчі преторіяни. Терор, на якому опирається диктатура, не поширює круга своїх прихильників, а звужує його чимраз більше. Зовнішній блеск і показ сили — це обман. Червоноармійці сотками тисяч здавалися в полон при першій нагоді в часі останньої війни, а перестали це робити, коли Гітлер трактував їх рівно ж по диктаторськи як псів.

Армія Гітлера билася сильно доки не висадилися американці в Африці. В тому найкритичнішому моменті сила терору Гітлера блідне в очах його армії, вона тратить страх перед гітлерівською диктатурою, деморалізується, битися не хоче.

В диктатурі маси, народу тільки очікують відповідного моменту, щоб позбутися гніту і терору. Знаючи це, диктатори створюють наліво і направо, щоб своє становище закріпити, але вони його чимраз то більше ослаблюють, бо терор прихильників не злобуває, а відштовхує.

Ці правди для всіх доступні. Диктаторів на протязі історії було багато. Всі вони скінчили скорше чи пізніше, викремлюючи смертю після нікчемного життя.

А помимо того перед сто роками зі сторінок „Комуністичного Маніфесту“ появилася тим азіатським диктаторським ду-

хем минулого місяця ціла акція консолідації польської еміграції почала конкретизуватися. В останніх повідомленнях з Лондону говориться, що група Миколайчика мала признати польську конституцію з 1935 року за базу, на якій мала б опертися тяглість правного польського уряду.

Найбільше шуму-гуку викликала в польській пресі вістка про можливість іменування Миколайчика прем'єром. Йому вираховується тепер всі ті шкоди які він заподіяв визвольній справі Польщі своїми попередніми коровами зі Соев'єтами, тепер закидується йому, що він більше відданий лояльній британському урядові ніж польській справі і Польщі, принагідно називається його зрадником та взагалі є далеко більше голосів проти нього, ніж в його обороні.

При цій нагоді виявляється інтересний факт, мовляв Британії та її урядові тепер спеціально залежить на тому, щоб розбити та взагалі ліквідувати теперішній польський екзильний уряд в Лондоні і на його місце створити щось в році Польського Народного Комітету.

Загальний тон повідомлень та дискусій на цю тему в польській пресі не дає підстав до припущень, що ця консолідаційна справа польської еміграції може закінчитися швидко і позитивним результатом.

хем, що сьогодні стався тлом на азійсько-європейському пограниччі. Для тверезої, незабитої мертвими доктринами голови факти говорять, що шлях цієї диктатури є такий самий, що і всіх попередніх, та що кінець її мусить бути такий самий.

Дух в історії.

Матеріалістичне пояснення історії, про яке вже говорено вище, вважає вирішальним чинником боротьбу класів, що формується на ґрунті даних засобів продукції та існуючих умовин власності тих засобів.

Ідеалістичне пояснення історії вважає вирішальним чинником в історії не матерію а духа. Після цієї теорії хоч матерія і відіграє величезну роль в поодиноких людей, в поодиноких групах деколи вирішальну роль, то в остаточному висліді все ж таки вирішують дух, злий чи добрий в поодиноких періодах — але як сума всього поступу людства все таки перемагає добрий дух, і тому людство могло віддалитися від варварства та піднятися на так високий щабель культури.

Питання є, наскільки матерія впливає чи обмежує духа?

Отже фактом є, що всі люди, так як і всі інші живі істоти, стремлять до усунення голоду, холоду і інших неприємних чи болючих явищ.

На цьому ґрунті приходять до конфлікту поимж поодинокими особами чи групами.

І коли б тут не вишався дух — а діла тут наш характер, воля і інтелект, — то людство ще й досі стояло б там, де стояло перед сотками тисяч літ.

Вже Кант при кінці 18 століття в невеличкій розвідці „Про вічний мир“ вказав, що краще як хто інший діла його і після нього на те, що людство у своїй стремлінні до усунення конфліктів поміж особами і групами відосконали чимраз більше свою організацію співжиття — від примітивних до найбільш скомоплікованих форм нашого часу. Здається що це дуже ясне для кожного, що без відповідного духового наставлення і стремління нині на кожному пункті панувало б виключно право сильнішого п'ястуха.

Певно, що наш дух може ділати тільки в даних границях. На пісковому ґрунті ніяка мудрість досі доброї пшениці не виплекала. В тому значенні дана матеріальна умовина вимушує дану ідею, ставить її границю. Але що має бути посаджене на тому ґрунті, і чи взагалі буде там щонебудь посаджене, тут має свободний вибір дух. Ручна сила — це не те саме, що сила парової машини. Інакше життя суспільності виглядає без парової машини як після її винайдення.

Марксист всакує тут зі своєю теорією кажучи: ось бачите — як засоби продукції впливають на історію.

Ручна голка це розділене життя ремісників та самовистарчалних хліборобів, а машина до шиття, машинное веретено, фабрична ткаля і т.д., це вже повстання власницької капіталістичної класи та пролетаріату, позбавленого всякої власності, далі це капіталістичний визиск, боротьба пролетаріату проти цього визиску і т.д. і т.д. аж до пролетарської революції та диктатури пролетаріату. Така є марксистська філософія.

Що звідки машина людське життя змінилося, це факт. Але не бачити того, що машина сама не винайшла, що її

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, підтверджуємо з подякою проголошеним в цій рубриці.

Ліста: ч. 29.	Відали:	Жертви:
217 Іван Терещука	217 Іван Терещука	1.00
219 Анатолій Іванський	219 Анатолій Іванський	2.00
219 Михайло Палусь	219 Михайло Палусь	2.00
268 Wasy Gontatyuk	268 Wasy Gontatyuk	2.00
268 Ella Madryga	268 Ella Madryga	2.00
268 Andrew Danyluk	268 Andrew Danyluk	2.00
382 I. Posat	382 I. Posat	2.00
382 H. Masnyk	382 H. Masnyk	2.00
382 I. Sidorovych	382 I. Sidorovych	2.00
382 H. Osypenko	382 H. Osypenko	2.00
382 M. Lesiuk	382 M. Lesiuk	2.00
382 Roman Kagalyn	382 Roman Kagalyn	2.00
382 B. Lantyn	382 B. Lantyn	2.00
382 Ф. Павлович	382 Ф. Павлович	2.00
382 Fomen Lachewicz	382 Fomen Lachewicz	1.00
382 Бр. Вас. Великого	382 Бр. Вас. Великого	15.00
384 Бурко Михайл	384 Бурко Михайл	2.00
384 Мисик Григорій	384 Мисик Григорій	2.00
384 Шиниш Василь	384 Шиниш Василь	2.00
384 Данилович Теодор	384 Данилович Теодор	2.00
384 Селюк Іван	384 Селюк Іван	2.00
384 Білаш Петро	384 Білаш Петро	2.00
384 Кукі Григорій	384 Кукі Григорій	2.00
384 Обаль Онуфрей	384 Обаль Онуфрей	2.00
384 Волініський Петро	384 Волініський Петро	2.00
384 Сподар Іван	384 Сподар Іван	2.00
384 Ольховий Філіп	384 Ольховий Філіп	2.00
384 Кухта Іван	384 Кухта Іван	1.00
384 Небожук Йосифат	384 Небожук Йосифат	1.00
384 Савіка Стефан	384 Савіка Стефан	1.00
385 П. Плику	385 П. Плику	2.00
385 Н. Коваль	385 Н. Коваль	2.00
385 П. Яворський	385 П. Яворський	2.00
385 І. Павчук	385 І. Павчук	2.00
385 О. Козак	385 О. Козак	2.00
385 А. Соля	385 А. Соля	1.00
385 М. Хас	385 М. Хас	1.00

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРЕБА МАЙНЕРСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ.

Мене зацікавила стаття в 275 числі „Свободи“ п. н. „Вигляди професійної праці“. Думаю, що її прочитали з увагою батьки, такі робітники як я, що тяжко працюють, а бажали б, щоб давали своїм дітям „легший хліб“, щоб так чорно не працювали і більше заробляли. Тим „легшим“ хлібом має бути „праця в офісі“, де можна ходити з чистими руками і з „білими ковчирцями“. Так цю справу представляється. Отже стягаємося на діти, щоб вони ті школи покінчили і цього „легкого“ хліба діждали. Та, як знаємо, часто по тих усіх трудах і коштах розвиваються батьки і діти. Виявляється, що на ту професію, на яку маєтись диплом, нема праці, а як є, то така мала, що не вистачає на життя. Так знеохочена молодь пускається не раз на шлях, який не веде до нічого доброго. Але є фахи, на які є запотребування, але на них не звертається не раз належної уваги. Наприклад є багато вільних місць для

майнерських інженерів. Студент, що покінчить гірничу інженерію, має відразу до вибору кілька чи навіть кільканадцять посад. Початкова платня виносить \$250 на місяць. Якраз тепер „Бюро оф Майн“ оголошує, що потребує майнерських інженерів з місячною платнею від 310 до 510 доларів. Я сам майнер і знаю, що таке запотребування, яке дає чисте. Дораджую нашим майнерам, що посилають дітей до університетів та каледжів, щоб на це пам'ятали і дораджували своїм синам ставати гірничими інженерами. Найкраще посылати на науку до Стейт Каледж оф Пенсильвенії, що є другою найкращою того-роду школою в цілих Злучених Державах. Це є теж однією державною школою в стейті, де не платиться за науку. У ній вчаться студенти з цілого світу.

Михайло, Тюльки, майнер, Сайксвил, Па.

КОЛЯДИ — ЩЕДРІВКИ

РІЗДВО ХРИСТОВЕ
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком
песень страстних, воскресних і інших песень церковних.
Що 35 центів.
Замовлення wraz з належністю до:

„Svoboda“
P. O. Box 348
Jersey City, N. J.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ВІДІЛІ В НЬЮАРКУ, Н. ДЖ.

27-му РІЧНИЦЮ ТРАГЕДІЇ ПІД БАЗАРОМ

СВЯТОЧНОЮ АКАДЕМІЄЮ

В НЕДІЛЮ, 12. ГРУДНЯ (DECEMBER 12, 1948)

в годині 5:30 вечором

В САЛІ УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 ВІЛІЯМ СТ., НЬЮАРК, Н. ДЖ., на яку запрошує всі Організації, Товариства і численне Громадянство Нью-Йорку, Н. Дж., і околиць.

В програмі: Реферат, декламування, хоріві твори новоствореного Мужеського Хору ООЧСУ, віділі в Нью-Йорку та ЖИВИЙ ОБРАЗ з військових для УПА. Образ поставив Молодь міста Елізабет, Н. Дж., під проводом п. Н. Пилипівського.

На актуальні теми говоритимуть пані Дарія Ребет, відпоручниця зорганізованого Українського Жіноцтва в Європі на Світовий Жіночий Конгрес у Філадельфії та одла з чотирьох діячів Української Головної Визвольної Ради. — Вступ за добровільними жертвами.

Управа ООЧСУ, Віділі в Нью-Йорку, Н. Дж.

ШИКАГО І ОКОЛИЦІ!

ТОВАРИСТВО „УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“ В ШИКАГО

— улаштує —

В ДНІ 30-го СІЧНЯ 1949 Р. (а не 23.)

В САЛІ СНОРН SCHOOL

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

В ЧЕСТЬ „22 СІЧНЯ“ —

проголошення Незалежності і Соборності України і для шанування пам'яті Героїв, що згинув під Крутами.

Програма Академії буде своєчасно оголошена.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

„Червоний Декан“ про щастя-ве життя в Соевтах і українська відповідь.

У найстаршому університетському щоденнику, „Ейз Ньюз“ з 16 листопада поміщений зміст промови відомого англійського „Червоного Декана“, який приїхав до Злучених Держав з лекціями про щастя-ве життя в країні за залізною заслоною. Цим деканом є Гюліан Джансон з катедри Кентербері. На зібранні 2,500 студентів в університеті „Ейз“ він в нічому не змінив свого погляду на ославлений „советський рай“, хоч вже в робіт на дереві цвірінкають про некло в Соевтах. „Слухачів“ трактував драматично, в більшій частині чутовено о бороню советського наставлення й політики — звідомляє Спектатор в „Ейз Ньюз“, а потім він вівзав до миру. Що-б надати ще більшого значення своїм словам, декан Джансон зясував страхіття минулої війни, а потім впевнив слухачів, що в Росії панує цілковита воля.

Наче для зрівноваження тверджень „Червоного Декана“ запросила редакція „Ейз Ньюз“ о. Антона Борсу, пароха українсько-католическої церкви в Нью Гейвені для висловлення своїх поглядів на ославлену „свободу“ під Соевтами. Прелегент, як показується зовні в часописі, подав факти про переслідування українського народу, а зокрема української мекки під Соевтами, вказуючи наглядно протиріччя тверджень попереднього прелегента. Він згадав про арешти духовенства й єпископів на Західній Україні і на Підкарпатті та діяльність Української Повстанчої Армії й терор советського уряду над усім населенням.

Р. О.

ШКАГО, ІЛЛ.

До Листопадового Св'ята!

В моєму дописі про Листопадове Св'ято я забув згадати про солов'ї співи нашої місцевої солістки, панни Лілії Опиханої, що прикрасила програму своїм милим голосом і мистецьким виконанням.

Теж треба згадати, що о. Мицик, парох укр. прав. церкви св. Володимира, говорив не тільки про велику річницю, яку цього року святкуємо, згадуючи 1918 і 1648 роки, але поклав багато праці в справі

Про Червенську область

НОВА ЧИСТКА В МАДЯР-ЩИНІ.

Будапешт, 9 грудня. — Політичний комітет партії малоземельників, другої по величині коаліційної партії в теперішньому комуністичному уряді, проголосив вчора резолюцію своїх 5 державних підсекретарів і заповів генеральну чистку „правих елементів“ в своїй партії. Чистка мала охопити й самого прем'єра Дінія, проти якого звернені головні закиди.

ЗБОРНІ ВІДЛІДІВ У. Н. СОЮЗУ

СИРАКОЗ, Н. Я. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє, що місячні збори відбулися в неділю, 12 грудня, в од. 3. поповзуні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час як також при кінці року виплатити свої заборгованості. — А. Яворський, рек. секр.

ФОРД СІТІ, ПА. — Тов. Зап. Січ, від. 63, отримав повідомлення, що річні збори відбулися в неділю, 12 грудня, в У. Н. Домі 600 бт свені в годині 6. вечір. Просимо всіх членів і членів прийняти на ці збори, буде справоздання уряду і контролю за цей рік як також вибір уряду на 1949 рік. Хто має діти або знайомих, що ще не є членами УНСОУ, просимо написати їх в члені. — П. Оресик, прас. І. Сеганчич, кас.; М. Личак, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 21, відбулися в неділю, 12 грудня, в 12. годині, в Домі Віл. УНСОУ 841 N. Western Ave. Просимо всіх членів і членів обов'язково явитися на збори. — Ф. Васильовський, пр. Т. Шпекула, секр.

КАРНЕГІ, ПА. — Тов. Січ, від. 136, повідомляє, що річні збори відбулися в неділю, 12 грудня, в годині 1. попол., в галі парохіальній 220 Джені вул. Просимо всіх членів прийняти і вислухати звіт урядників і вибрати новий уряд на 1949 рік. — В. Капко, секр.

(„Червона Русь“), згадується в літописі під р. 1018, коли то Польща забрала Червенські Гори (Галичину) і держала їх до приходу Ярослава Мудрого в 1030 р. Пізніше згадується про Белзько-Червенську воєводство.

Ваш \$1, присланий на відповідь, передано адміністрації на пресовий фонд „Свободи“. З Вашого листа догадуємося, що маєте багату палку дискусії з „кацапами“ або „малоросами“.

MIAMI FLORIDA

Багато людей їдуть на зиму до ФЛОРИДИ, але наперед замовляють собі помешкання. Зробіть і Ви так, а тимчасом багато заощадите, як труду так і в грошах. МАЄМО кімнати до винайму в найгарнішій околиці. Комунікація для Ваших вигод є стопроцентова. Пишіть, або їдьте до:

SZPAK GUESTS HOME

257 N. E. 17th TERRACE

PHONE: 822692.

MIAMI, FLORIDA

УВАГА! ДЯКО-ВЧИТЕЛІ І ДІРІГЕНТИ ХОРУ! УВАГА! ХТО З ВАС

бажає мати добру платню, теплу хату і добрі доходи нехай голоситься зараз ЗА ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ І ДІРІГЕНТА ХОРУ до УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЧЬКОГО ПАРАФІ Пречистої Діви Марії в McKEE ROCKS, PA. Громада числить поверх 600 родин, або 3,423 душ. Кандидат мусить знати добре дяківство, хор, школу і режисерство. Прибувши скитальці мають першенство. Прошу писати до:

ST. MARY'S UKRAINIAN CHURCH

116 Ella Street,

McKees Rocks, Pa.

ВАЙТСТОНЕ, Н. Я. — Тов. „Прогресив“, від. 129, повідомляє, що річні збори відбулися в суботу, 11-го грудня, в годині 8. вечером, під ч. 149 — 20 — 8th Ave., Whitestone. Обов'язком всіх членів явитися на ці збори, бо буде справоздання Товариства і вибір нового уряду на 1949 рік. Незаявившись член заповнить кару після статута. М. Боран, прас.; П. Драган, кас.; М. Лазарський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Т. Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 12 грудня, в годині 2. попол., в Громадському Домі. Тому просимо, щоб всі члені були присутні, бо буде справоздання контролю і вибір нового уряду на 1949 рік. — П. Заторський, прас.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

MONESSEN, PA. — Yearly Meeting and Election of officers of St. Peter and Paul Society, Branch 132, will be held Sunday, December 12, at 4:00 P.M., at the Ukrainian Club Rooms, Second and Schoonmaker Aves., Monessen, Pa. All members are requested to be present and to pay their Lodge Dues and Premiums through the end of the year. — M. Salak, Pres.; J. Kudlik, Treas.; E. J. Pypluk, Sec'y.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Місячні і річні збори, Бр. св. О. Николая, від. 276, відбулися в неділю, 12 грудня, в годині 1. пополудні під ч. 697 Гаєн-вул. свені в Ембридж, Па. По місячній справозданню буде вибір уряду на 1949 рік. Також просимо всіх членів, котрі довгують, щоб прийшли та виплатили свої заборгованості, щоб не перенести довгів на наступний рік. Влада буде збирати від 11. години рано. Обов'язком кожного члена прийняти на ці річні збори. — П. Білик, фіні. секр.

СЕНТРАЛ ФІЛС, Р. АР. — Річні збори Тов. ім. І. Франка, від. 93, відбулися в неділю, 12 грудня, в годині 1. пополудні, в галі під ч. 59 Сентр-вул. Обов'язком всіх членів є прийняти на означений час, бо є лажні справи до пологодження. — І. Клеманчук, прас.; П. Тітик, кас.; П. Бенковський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, відбулися в неділю, 12 грудня, зараз по другій Стороні Божій, в галі церковній, 2280 W. 7th. Подано до відома, що річні збори відбулися в неділю, 26 грудня, в галі церковній. — Н. Декан, прас.; В. Жук, кас.; П. Вовченко, секр.

БОСТОН, МАС. — Місячні збори Тов. ім. Е. Конавельця, від. 238, відбулися в неділю, 12 грудня, в галі Ціркової Громади 136 Arlington St., Boston, Mass. зараз по віправа. Просимо членів, старших і молодших прийняти численню на ці збори. Є важкі справи до вирішення. Також просимо членів старших прибувати нових членів до УНСОУ. Рішуче пригадуємо, що це є останній місяць в році і тому головна сесія наказує віддати секретарям, щоб в цім місяці андалі віддали звіти до 25 грудня. Тому просимо членів старших виплатити свої заборгованості на час, щоб наше товариство могло виплатити розмет перед 25-тим груднем. — В. Ярош, прас.; П. Попович, кас.; М. Дависюба, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Я. — Річні збори Тов. Івана Франка, від. 266, відбулися в неділю, 12 грудня, в галі парохіальній, в годині 10. рано. Просимо всіх членів взяти участь в цих зборах, бо є важкі справи до пологодження і буде вибір уряду на 1949 рік. — В. Труфін, секр.

СТЕРІЛІТОН, Н. Я. — Річні збори, Бр. св. Арх. Михайла, від. 211, відбулися в суботу, 11. грудня, в галі православної громади 15 Wagon St., Sterilite, N. Y. Просимо всіх членів прийняти на означений час, бо буде справоздання контролю, як також вибір нового уряду на 1949 рік. Просимо всіх довгів членів прийняти і виплатити свій довг.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 2 грудня, 1948 року померла АНАСТАЗІЯ ШОПКА, членка Тов. Івана Франка, від. 266 УНСОУ в Амстердамі, Н. Я.

Походила з села Жуличі, повіт Золочів, Західна Україна. Вступила до УНСОУ в 1929 році. Пошила в смутку музику Стефана, одного сина і двох дочок, всі замирили.

Похорон відбувся 6. грудня з черни св. О. Николая і на українській цвинтарі. В похороні взяли численну участь сестричтво приятелі і родина. — П. П. В. Труфін, секр.

Дня 22 листопада, 1948 року помер ПЕТРО СОКОЛОВСЬКИЙ, член Укр. Зап. Тов. „Дністер“, від. 361 УНСОУ, в Нью Йорку. Походив з села Кома, Волинської губернії 1891 року. Пошила в смутку музику Ліву. Похорон відбувся 26. листопада 1948 р. — В. Я. П.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ Коли Ви ніколи не жували ліку званого ROSSE TABS на одні незначні мускули неможливо й бачити, злучені з ревматизмом і запаленням, то чому не спробувати його СВОГОДНІ на наш конт. Може викликати тисячі людей до здоров'я 25 років БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми віддали Вам пакунок повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТОК. Коли не будете задоволені повністю — часовою — пошкодую, повернемо на повну суму. Не буде ніякого збитку. Така проба не буде коштувати Вас ні одного мента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ. Пишіть лише нагайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. C-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА ШИФКАРТИ - ПОДорожні ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду ассуранцій.

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street, Tel: ALgonquin 4-8254. New York 3, N. Y.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄ, що його

пушнірська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVE. A & 1st

NEW YORK CITY

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ

та дає 20% опушту на всі роботи, а також ДАРОМ

сториж на літо.

Самий сториж на літо 2% від сотні.

Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня.

В неділі на замовлення.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПРОДАМ АБО ПРИЙМУ СПІДНИКА

З огляду на стан здоров'я управителя, сейчас продам, або возьму до спільної збігу людина до поважної „Laundry“ business. Голоситись до „Svoboda“ або телефонуйте Ра: 2-8959 між 7 і 8 годинною вечером.

ДЛЯ КРАШОГО ЗАВТРА ОПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Reses 8-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГОТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення. Ми уладуємо прекрасний ЦІЛНИЙ ПОХОРОН за \$150.00 У випадку смутку в родині католіки

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребельний зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4444

UKRAINIAN MORTUARIES

66 ELIZABETH AVENUE

NEWARK, N. J.

Phone Bigelow 3-8765

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone EL 2-3611

ІВАН БУЛКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарядкує погребення по \$150 ціна так низька як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕНА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається погребеннями в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MElrose 5-6577

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ З ДРУКУ

„ПРАКТИЧНИЙ“ КАЛЕНДАРЕЦЬ

НА 1949 РІК

Формат 5 x 3 1/2 пала, 48 сторінок на гарному папері, тривка кольорова обкладинка з вінетом арт. мал. Баласа.

Ціна 25 центів. Хто замовляє 5 примірників — шостий даром.

Надежитість висилается готівкою в листі, поштовими значками „postal stamps“ або звичайним „money order“

Зайст

О. Ви рідні знай,

О. мій Рідний Краю,

За морем далеко

Ти сишся мені...

Після цього вступу йде вірш поета Ірлявського, зчегри календарій 12-ти місяців 1949 року, при яких розміщені золоті слова Українських Бєлєтнів Духа, потім практичні відомості, як тепломір, міри й ваги (канадські) в порівнянні з європейськими, поштові примітки в Канаді, адреси українських центральних установ і т.п. В календарі є також місце на записки.

Календарець продають українські книгарні в Америці і Канаді.

Замовлення висилати на адресу:

IWAN TYKTOR, Publisher

P.O. Box 3033, Winnipeg, Man., Canada

Як тільки Тарзан прибіг з протинної сторони, лев скочив на нього.

Захитаний несподіваним падом, малпочоловик ускович в гушавник.

Та заки він встиг звільнити себе з дикого виноградики...

...лев призирав свої сили й скочив наново.

ТАРЗАН, ч. 1988. Хижак напад на Тарзана.